22.10.2021

Asiantuntijalausuntopyyntö Valtiovarainvaliokunnan kunta- ja terveysjaostolle 26.10.2021; HE 146/2021 vp, HE eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022; Veteraanipalveluiden toimivuus ja resurssien riittävyys

HE 146/2021 vp, HE eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022

Valtiokonttori on valmistellut yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa vuoden 2022 talousarvioehdotusta luvun 33.50 Veteraanien tukeminen osalta.

Valmistelun pohjana ovat olleet sota- ja sotilasinvalidien sekä rintamaveteraanien lukumäärätiedot:

Lukumäärä vuoden lopussa	2020 tot.	2021 tot.	2022 arvio
Sotainvalidit	552	408	294
Sotilasinvalidit	1 814	1 741	1 672
Rintamaveteraanit (pl. sotainvalidit)	5 364	3 969	2 858
Sotainvalidien omaiset (=huoltoeläkkeen saajat)	2 893	2 458	2 090
Eräissä Suomen sotiin liittyvissä tehtävissä palvelleet	1 809	1 411	1 086
Puoliso- ja leskikuntoutukseen oikeutetut	2 200	1 826	1 479

Edunsaajien määrät vuosina 2020–2022

Sotainvalidien keski-ikä oli vuoden 2021 alussa 96,5 vuotta. Sotiemme veteraanien lukumäärän on laskettu vähenevän noin 29 prosenttia vuodessa.

Valtiokonttori myöntää sotainvalideille esimerkiksi maksusitoumuksen laitoshoitoon tai kuntoutukseen. Valtiokonttori korvaa myös sotainvalidien kunnallista laitoshoitoa ja kunnallisia avopalveluja. Kunnallisia avopalveluja varten Valtiokonttori maksaa kunnille tai kuntayhtymille ennakkona määrärahaa, ja antaa vuosittain määrärahan käytöstä ohjekirjeen.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk underskrift med Visma Sign
https://sign.visma.net/fi/document-check/625c3528-a868-435c-ac78-f7defdd2e022
VISMA Sign
www.vismasign.com

22.10.2021

Kunnat tai kuntayhtymät järjestävät rintamaveteraanien kuntoutuksen ja kotona asumista tukevat palvelut. Valtiokonttori maksaa tätä varten kunnille tai kuntayhtymille määrärahaa, ja antaa vuosittain määrärahojen käytöstä ohjekirjeen.

Valtiokonttori on kilpailuttanut sotiemme veteraanien hoito- ja kuntoutuspalvelut vuosille 2018–2022. Valtiokonttori on aloittanut yhdessä Hansel Oy:n kanssa uuden kilpailutuksen valmistelun. Tavoitteena on varmistaa asiakkaiden ensiluokkainen hoito ja kuntoutus.

Asiakkaiden määrä vähenee, mutta toisaalta asiakkaat tarvitsevat aiempaa enemmän hoivaa ja palveluja. Vuoden 2020–2021 koronapandemia on vaikuttanut sotiemme veteraanien palveluihin. Pandemia ja sen torjumiseksi annetut määräykset ovat laskeneet kuntoutusmääriä huomattavasti. Tulevien kuntoutusmäärien ja niiden kustannusten ennustaminen on haastavaa, koska asiakkaiden toimintakyky ja terveydentila ovat pandemian aikana heikentyneet.

Momenttikohtaisesti lausumme seuraavaa:

51. Sotilasvammakorvaukset (arviomääräraha)

Valtiokonttori on esittänyt, että momentin määräraha olisi 43 054 000 euroa, mikä Valtiokonttorin arvion mukaan riittäisi kattamaan vuoden 2022 tarpeen. Valtiokonttorin arvio on noin 600 000 euroa määrärahaesitystä alempi.

52. Valtion korvaus sota- ja sotilasinvalidien kuntoutus- ja hoitolaitosten kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v, Veikkaus Oy:n tuoton käyttö)

Valtiokonttori esittää, että momentin määräraha olisi määrärahaesityksen 20 000 000 euroa mukainen.

53. Valtionapu sotainvalidien puolisoiden kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Valtiokonttori esittää, että momentin määräraha olisi määrärahaesityksen 1 690 000 euroa mukainen.

54. Rintama-avustus eräille ulkomaalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille (siirtomääräraha 2 v)

Valtiokonttori esittää, että momentin määräraha olisi määrärahaesityksen 24 000 euroa mukainen.

55. Eräät kuntoutustoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v)

Valtiokonttori esittää, että momentin määräraha olisi määrärahaesityksen 400 000 euroa mukainen.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signeret / Electronisk signeret / Elektronisk signeret
https://sign.visma.net/fi/document-check/625c3528-a868-435c-ac78-f7defdd2e022
VISMA Sign
www.vismasign.com

56. Rintamaveteraanien kuntoutustoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v, Veikkaus Oy:n tuoton käyttö)

57. Valtionapu rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Valtiokonttori esittää, että momenttien 56 (23 000 000 euroa) ja 57 (8 000 euroa) määrärahat olisivat määrärahaesityksen mukaiset.

Kuntoutus

Vuonna 2022 arvioidaan kuntoutuksen määrärahatarpeen olevan noin 13 miljoonaa euroa.

Vuonna 2020 rintamaveteraanien kuntoutukseen maksettiin 16,3 miljoonaa euroa. Käyttämättä jäi 5,6 miljoonaa euroa. Palautunut määräraha riitti kattamaan kuntien syksyllä 2021 ilmoittaman lisämäärärahatarpeen.

Kotona asumista tukevat palvelut

Kuntoutukseen ohjattavan osuuden jälkeen momentilta 33.50.56 jää vuonna 2022 kotona asumista tukeviin palveluihin ohjattavaksi noin 10 miljoonaa euroa.

Kotona asumista tukevat palvelut tulivat lakisääteisiksi 1.11.2019, ja siitä lähtien osa kotona asumista tukevista palveluista maksetaan momentilta 33.50.56 ja loppuosa momentilta 33.50.58.

Vuonna 2020 kotona asumista tukeviin palveluihin maksettiin momenteilta 33.50.56 ja 33.50.58 yhteensä noin 218,9 miljoonaa euroa. Käyttämättä jäi yhteensä 56,3 miljoonaa euroa. Momentin 33.30.56 palautuneesta määrärahasta jaettiin osa lokakuussa 2021 täydennystarpeesta ilmoittaneille kunnille.

58. Rintamaveteraanien kotiin vietävät palvelut (arviomääräraha)

Valtiokonttori esittää, että momentin määräraha olisi määrärahaesityksen 95 200 000 euroa mukainen.

Vuoden 2022 määräraha

Vuonna 2022 momentilta 33.50.56 ohjataan kotona asumista tukeviin palveluihin noin 10 miljoonaa euroa, joten yhteensä kotona asumista tukeviin palveluihin on vuonna 2022 käytettävissä noin 105 miljoonaa euroa.

Valtiokonttorin arvio määrärahatarpeesta perustuu sen ennustamiseen, kuinka suuren määrärahatarvearvion vuodelle 2022 kunnat tulevat joulukuussa 2021 Valtiokonttorille esittämään. Arvio kunnissa tulee tehdä niin, että

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk underskrift med Visma Sign
https://sign.visma.net/fi/document-check/625c3528-a868-435c-ac78-f7defdd2e022
VISMA Sign
www.vismasign.com

22.10.2021

kaikki veteraanit saavat heille 1.11.2019 voimaan tulleen lain mukaan kuuluvat eli palvelutarpeensa mukaiset palvelut. Annettavien palvelujen tulee perustua vanhuspalvelulain mukaiseen palvelutarpeen kartoitukseen.

Vuosi 2020 oli ensimmäinen kokonainen vuosi, jolloin rintamaveteraanien kotona asumista tukevat palvelut olivat lakisääteisiä. Kunnat arvioivat tarvitsevansa määrärahaa yhteensä noin 218,9 miljoonaa euroa. Valtiokonttorille tekemiensä selvitysten perusteella kunnat käyttivät vuonna 2020 noin 162,5 miljoonaa euroa.

On mahdollista, että osa kunnista yliarvioi määrärahatarpeen välttääkseen tilanteen, jossa kunnan arvioima määräraha ei riitä kattamaan syntyneitä kustannuksia. Korkean iän vuoksi veteraaniasiakkaiden palvelutarve voi lisääntyä nopeasti, eikä laki rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain muuttamisesta (54/2019) mahdollista määrärahan tasaamista seuraavan vuoden puolella kuten sotilasvammalaki (404/1948).

Kuntien veteraania kohti käyttämissä määrärahoissa on ollut suuria kuntakohtaisia eroja. Tästä syystä sekä veteraanijärjestöt että Valtiokonttori ovat tiedottaneet ja kouluttaneet kuntia lakisääteisestä velvollisuudesta palvelujen järjestämisessä. Kuntakohtaisten erojen tulisi sote-uudistuksen myötä tasoittua hyvinvointialueiden sisällä. Hyvinvointialueiden vuoden 2023 määrärahatarve tulee arvioida Valtiokonttorille loppuvuodesta 2022. Jos hyvinvointialueet säätävät asiakkaille tarjottavia palveluita hyvinvointialueella eniten määrärahaa käyttäneiden kuntien tasolle, tulee tämä lisäämään hyvinvointialueiden määrärahatarvetta.

Pääjohtaja Timo Laitinen

Apulaisjohtaja Hanna Koskinen

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk underskrift med Visma Sign
https://sign.visma.net/fi/document-check/625c3528-a868-435c-ac78-f7defdd2e022
VISMA Sign
www.vismasign.com

SIGNATURES **ALLEKIRJOITUKSET** **UNDERSKRIFTER** **SIGNATURER** **UNDERSKRIFTER**

This documents contains 4 pages before this page
Dokumentet inneholder 4 sider før denne siden
Tämä asiakirja sisältää 4 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 4 sider før denne side
Detta dokument innehåller 4 sidor före denna sida

HANNA MARKETTA KOSKINEN
23deb6cb-3b03-4175-8fea-00cbaafc7a6f - 2021-10-22 14:50:06 UTC +03:00
BankID / MobileID - 2cdd6ab2-f54e-49ee-a30b-f7356b4505df - FI

TIMO SAKARI LAITINEN
a86a5a40-d4fc-41ab-89d2-43532a6c6701 - 2021-10-23 07:56:25 UTC +03:00
BankID / MobileID - 0407b4ab-93ba-471c-929e-ca0c36138382 - FI

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende